

Publieksdag Hersentumoren

Zaterdag 18 maart 2023
De Landgoederij, Bunnik

Hersentumoren publieksdag 2023:

Oorzaken van hersentumoren, hoe kunt u zelf bijdragen aan de behandeling?

Annette Compter

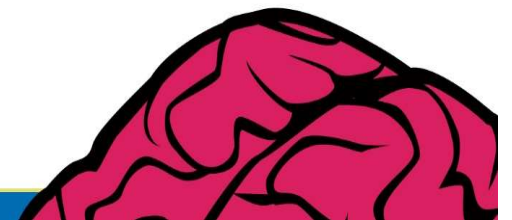
Neuroloog, Antoni van Leeuwenhoek Amsterdam

In samenwerking met:

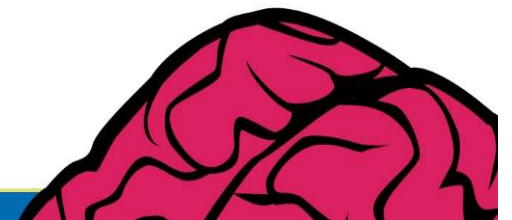
Overzicht inhoud

- oorzaken van hersentumoren
- adviezen bij een hersentumor
- alternatieve en complementaire behandelingen
  - voor- en nadelen
  - voorbeelden

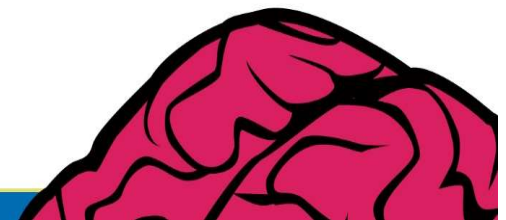
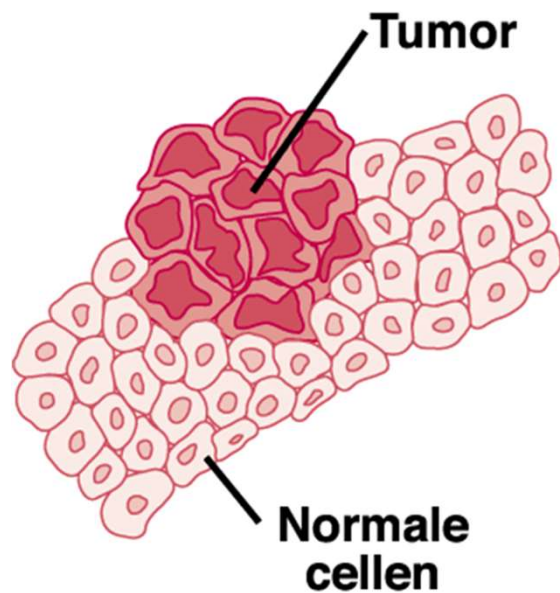
een hersentumor

oorzaken

Oorzaken van hersentumoren

Primaire hersentumoren o.a. gliomen

Oorzaken van hersentumoren

Primaire hersentumoren o.a. gliomen

pech....

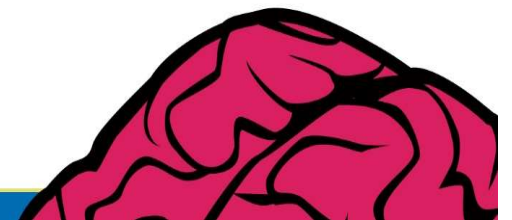

röntgenstraling

erfelijke ziekten

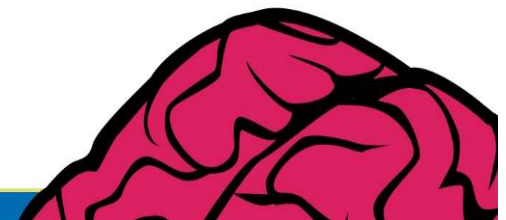
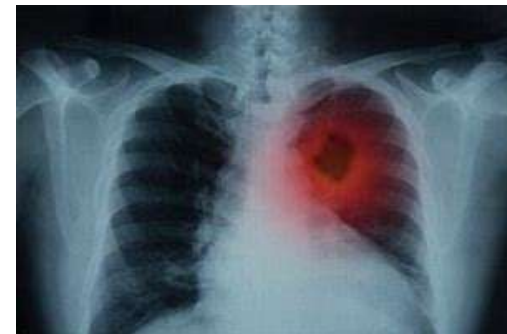
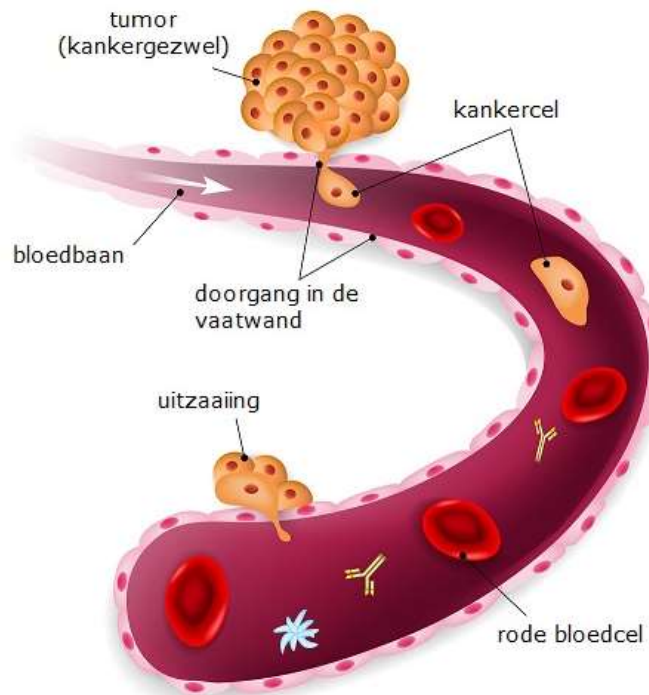
- Li-Fraumeni syndroom
- neurofibromatosis

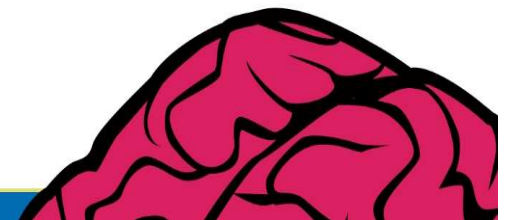
Oorzaken van hersentumoren

Secundaire hersentumoren hersenuitzaaiingen

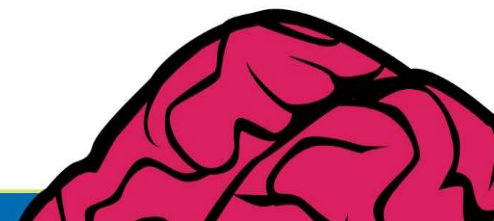
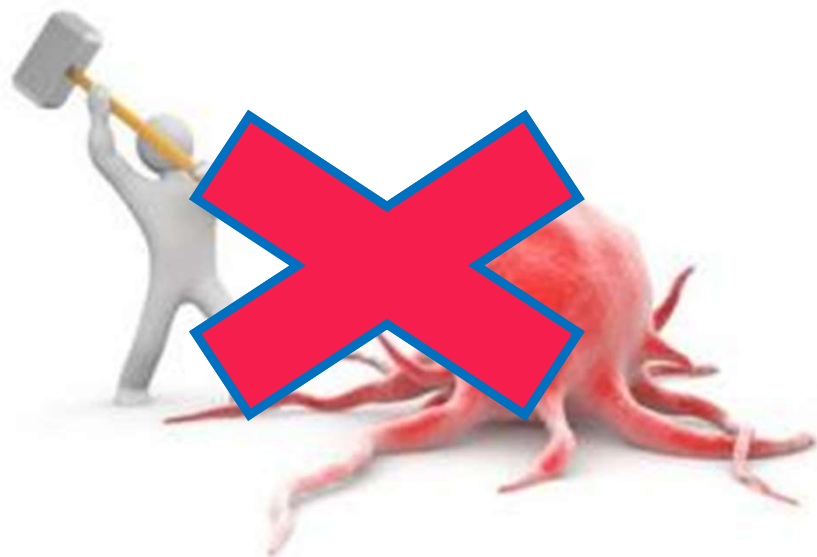

een hersentumor

algemene adviezen

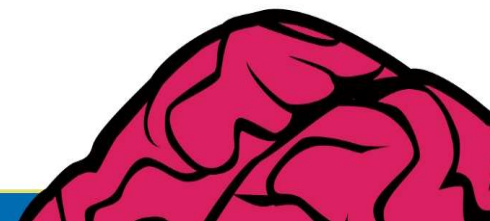
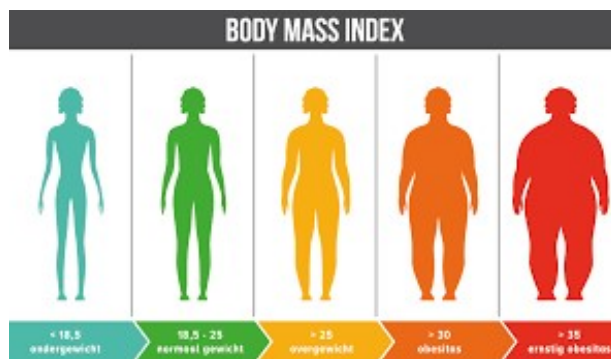

Adviezen bij een hersentumor

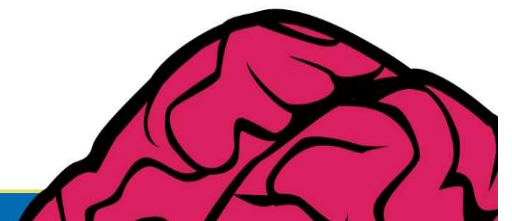

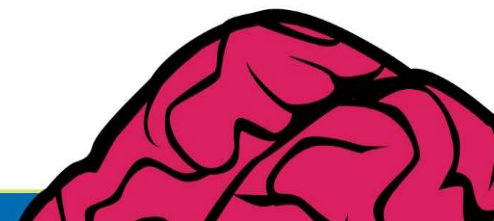
Adviezen bij een hersentumor

Adviezen bij een hersentumor

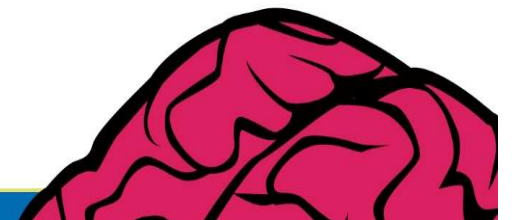
Alternatieve en complementaire behandeling

een hersentumor

**alternatieve en complementaire
behandelingen**

Alternatieve en complementaire behandeling

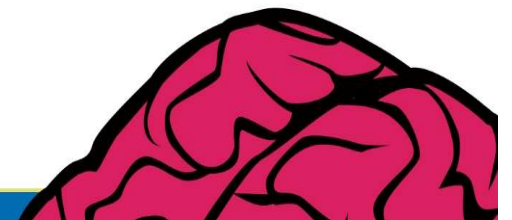
Gebruik bij glioom patiënten in NL, n=171

➤ >50% aanvullend middel of dieet

Cannabis	>30%
Suikervrij dieet	>10%
Ketogeen dieet	2%

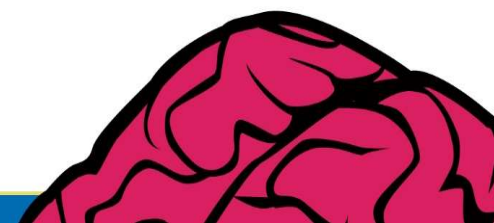
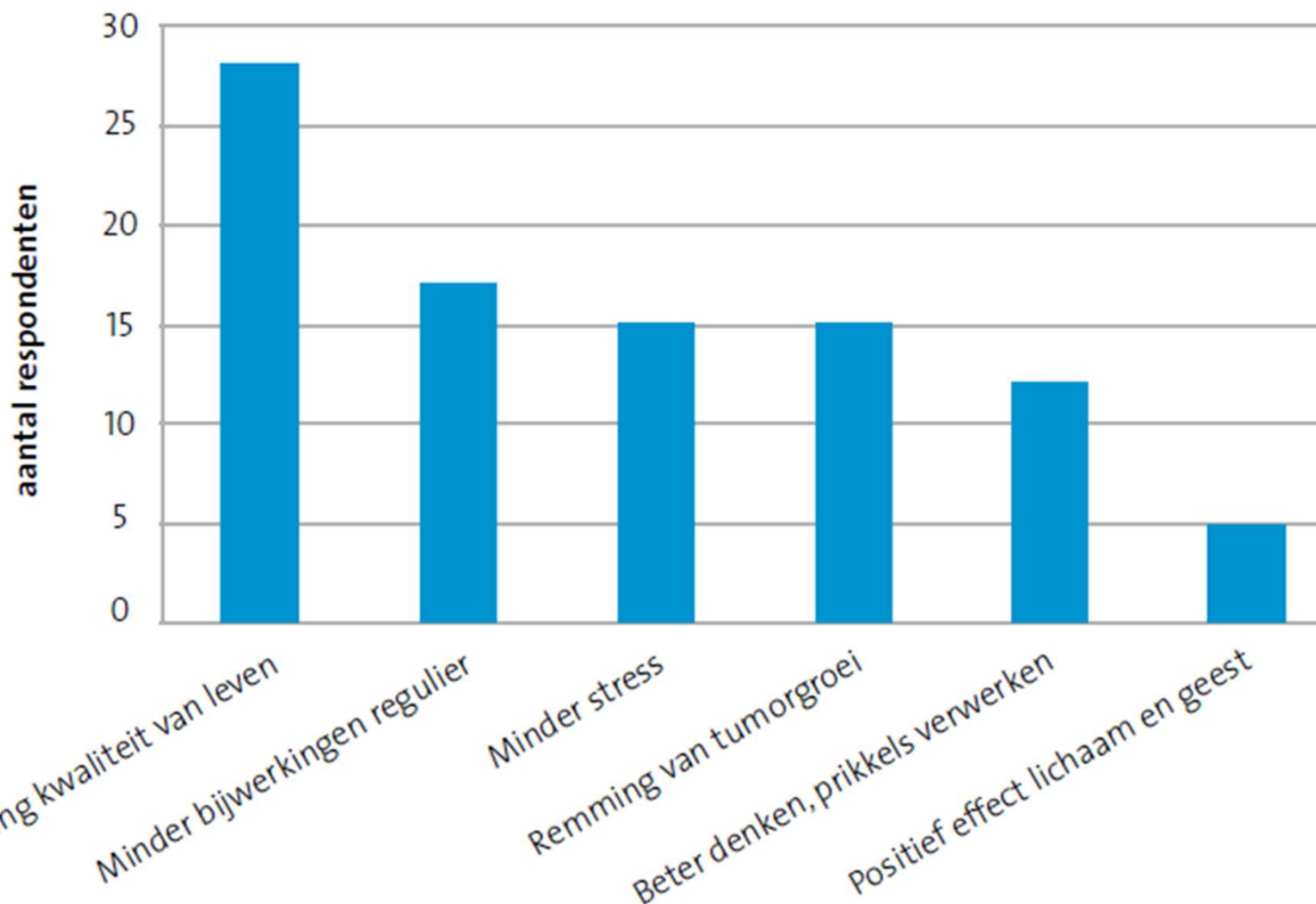
➤ 80% ook voor diagnose

➤ niet afhankelijk van leeftijd, geslacht, tumorgraad, tijd sinds diagnose

Alternatieve en complementaire behandeling

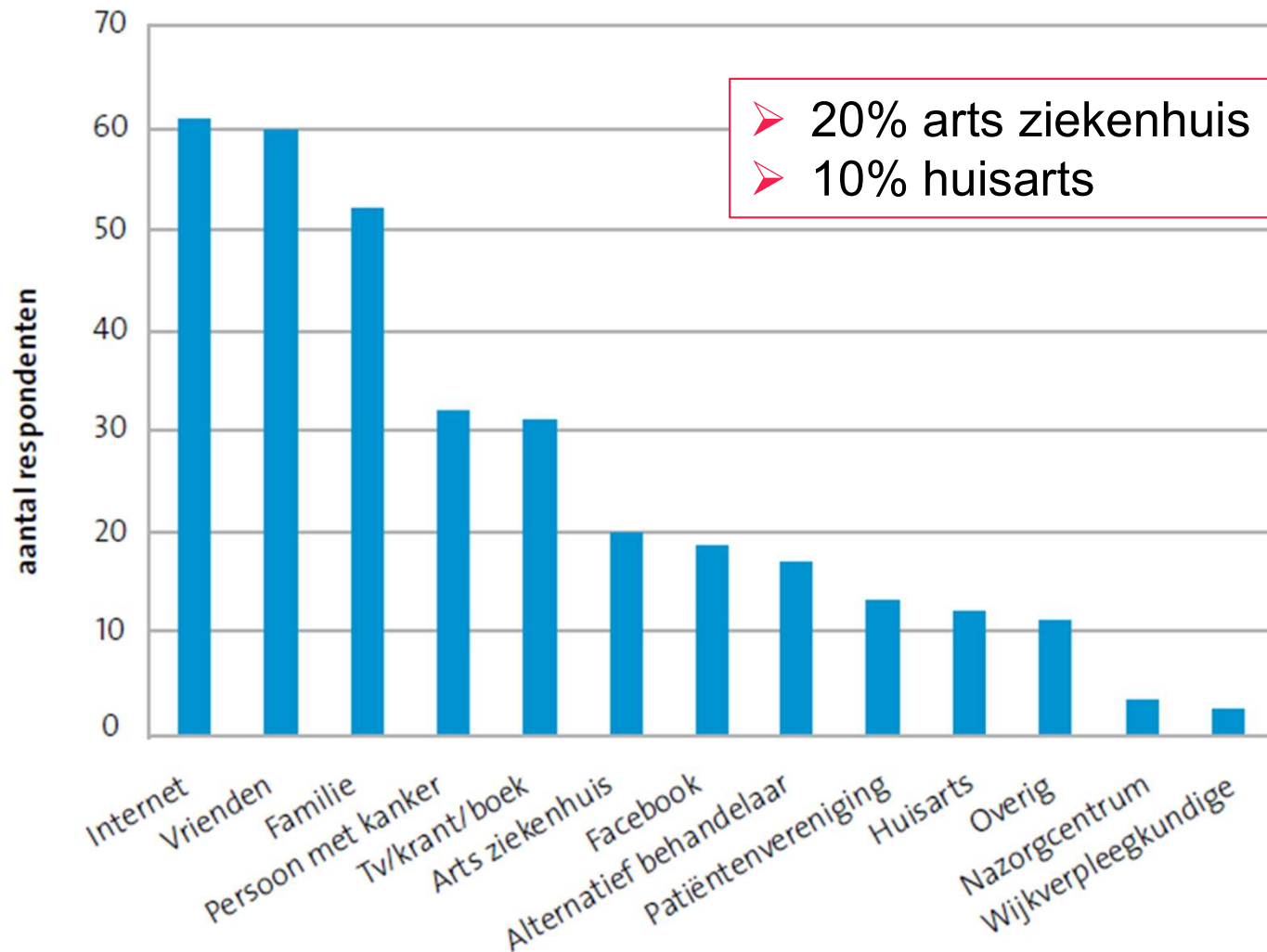
Ervaren positief effect (meerdere antwoorden mogelijk)

Alternatieve en complementaire behandeling

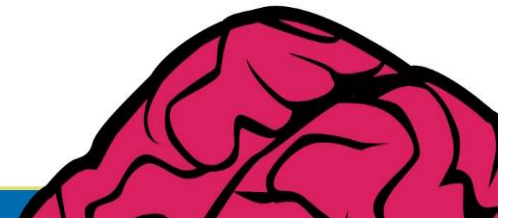
Informatiebronnen over aanvullende middelen en diëten

Alternatieve en complementaire behandeling

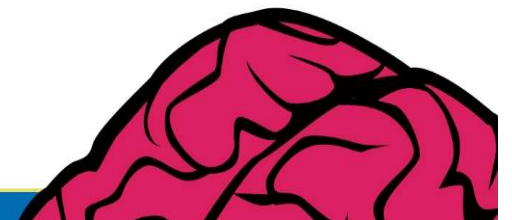
in NL bespreekt 71% gebruik met regulier zorgverlener
in Frankrijk/Zwitserland <33%!

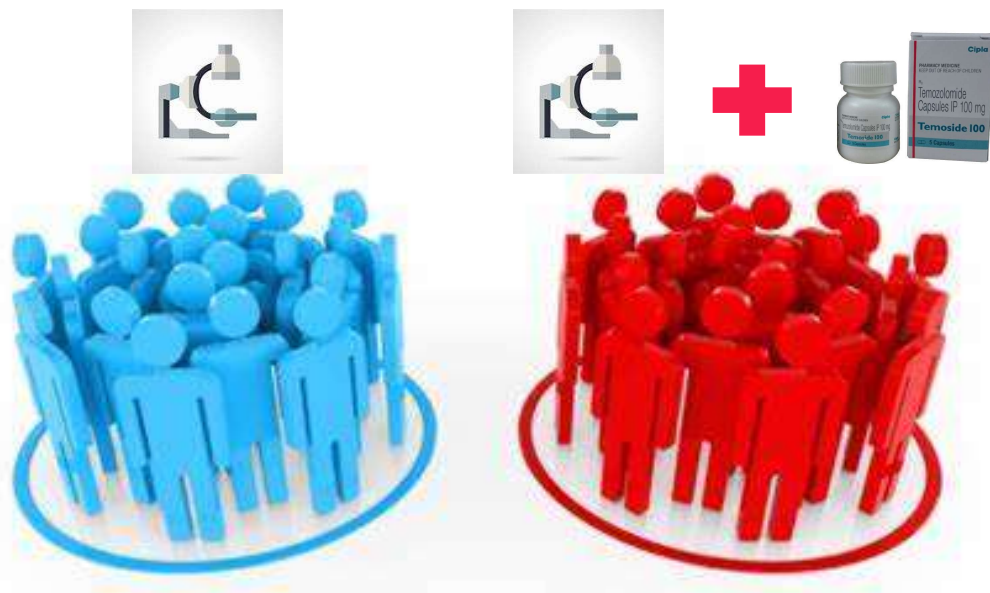
Alternatieve en complementaire behandeling

Kanttekeningen bij 'alternatieve' behandeling

- bewijs werking
- bijwerkingen
- effect op chemotherapie of radiotherapie
- tijdsinvestering
- kosten

Alternatieve behandeling – bewijs werking

gerandomiseerd onderzoek

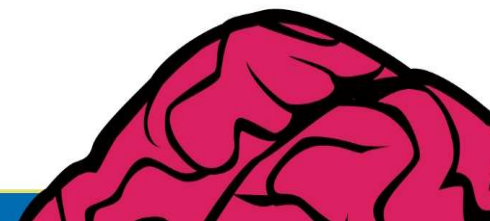
Cannabis een medicijn

kankerpatienten vertellen wat cannabis voor hen deed

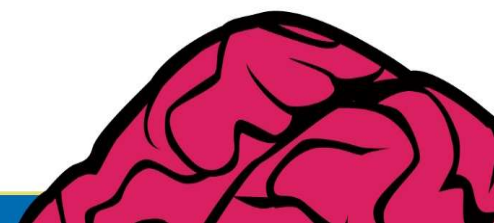
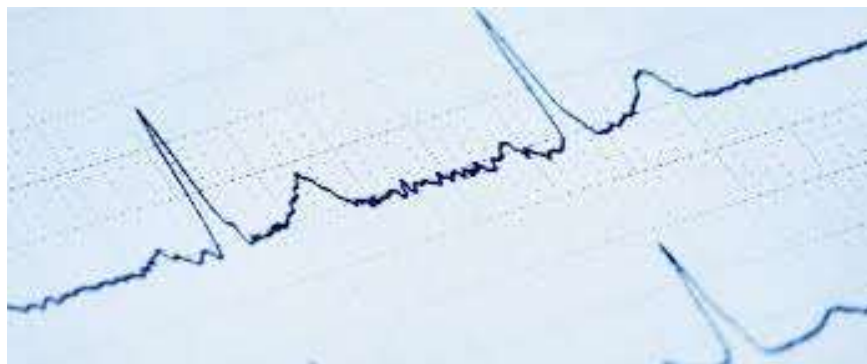
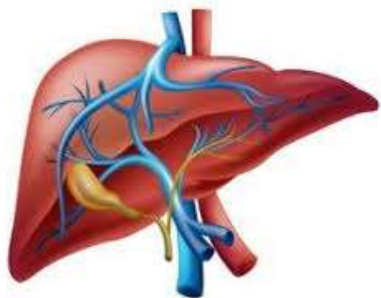
160). Leverkanker: “Ik ben er nog”.

Tot verbazing van mijn Oncoloog ben ik er nog. Na 4 jaar rondlopen in het ziekenhuis zie ik nog steeds verwonderde gezichten. Ik heb leverkanker fase 4 . Begonnen met 21 cm tumor. Na een Chemokuur van 6 weken, die ... [Lees de rest](#)

© februari 22, 2020

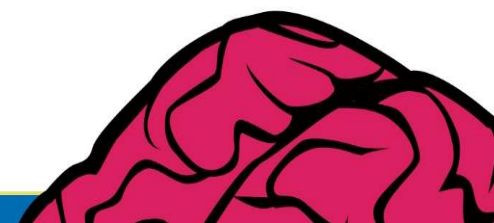

Alternatieve behandeling - bijwerkingen

Alternatieve behandeling- effect op andere behandelingen

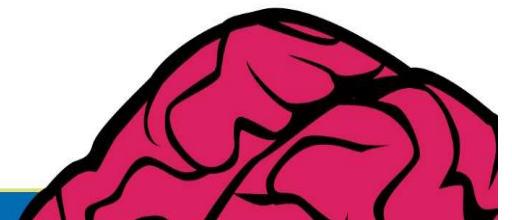

Alternatieve en complementaire behandeling

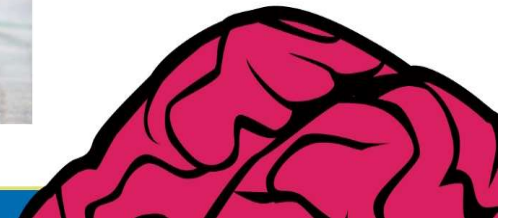
Adviezen

bespreek ook deze behandelingen met uw arts

alternatieve en complementaire behandelingen

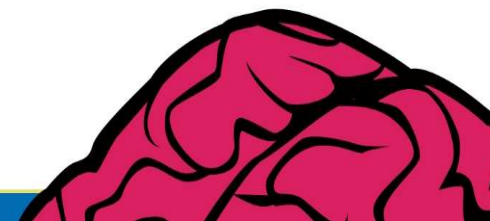
voorbeelden

Suiker en kanker

www.voedingenkankerinfo.nl

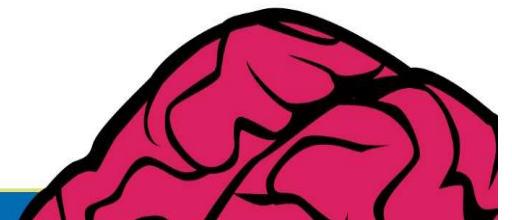

Adviezen

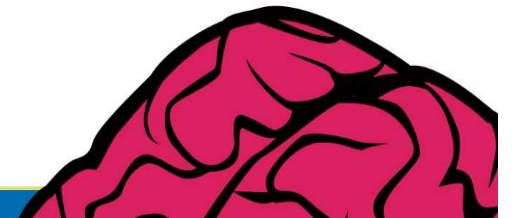
- voorkom overgewicht
- beperk eventueel suiker en suikerrijke producten
- koolhydraten in voeding zijn **wel** noodzakelijk

Cannabis en hersentumoren

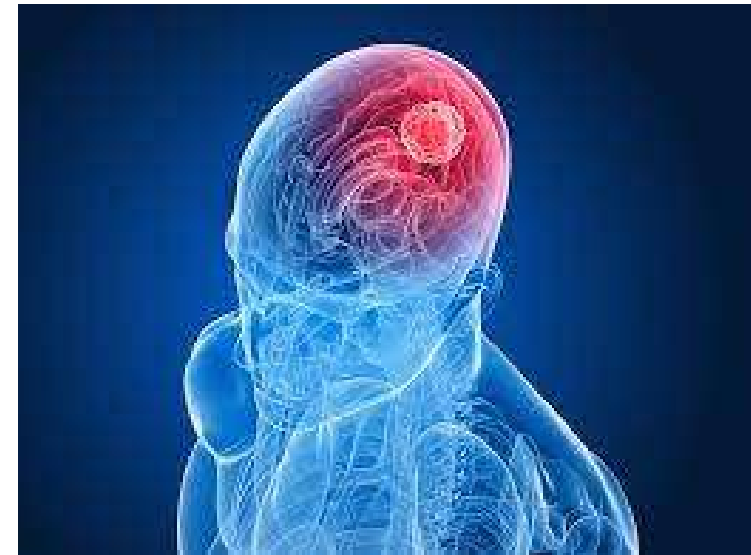
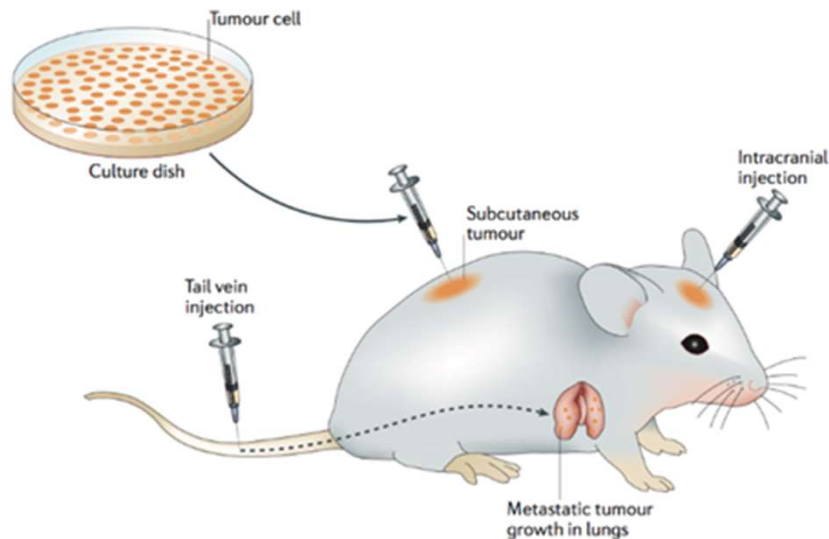
gedroogde bloemtoppen van vrouwelijke hennepplant
>100 actieve bestanddelen, o.a. THC en CBD

- medicinale cannabis, op recept bij pijn/spasticiteit
kwaliteitscontrole
- cannabis via drogist/reformzaak, vrij verkrijgbaar
wisselende samenstelling en kwaliteit

Cannabis en hersentumoren

Losse glioomcellen en muizen

- mogelijk effect op groei en celdood
- geen langere overleving

Hersentumorpatiënten

- kleine studies, geen vergelijking
- redelijke tolerantie
- geen langere overleving

Cannabis en hersentumoren

Lopend onderzoek in Nederland

- effect bestanddelen cannabis op losse glioomcellen
op termijn mogelijk gerandomiseerd onderzoek bij patiënten
- effect CBD op spanning/bezorgdheid bij patiënten met een hersentumor

Erasmus MC

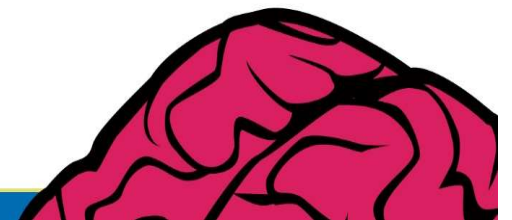
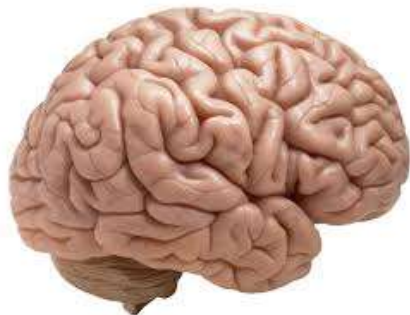
Cannabis en hersentumoren

Conclusies

- geen bewijs voor anti-tumor effect
- onduidelijk welke bijwerkingen

Advies

- terughoudend met gebruik
- (liever) niet samen met chemo- of radiotherapie
- bespreek met behandelend arts

een hersentumor

conclusie en adviezen

